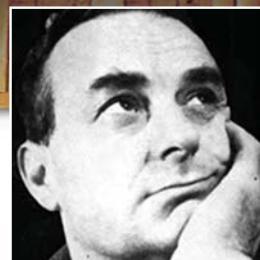

KNJIŽEVNI VREMENI PLOV

RUKE

Ranko Marinković

(1913. – 2001.)

viški Voltaire

ANĐEO

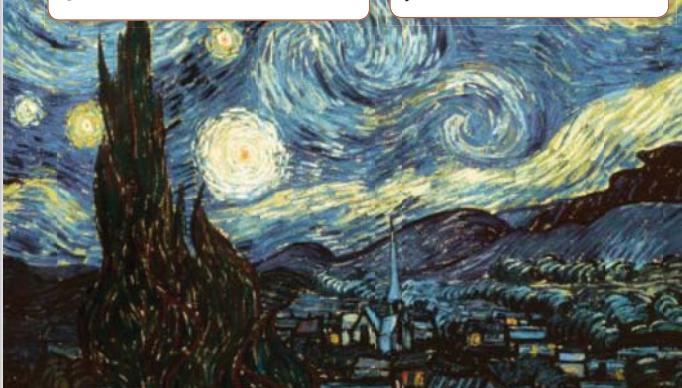
Naglasak je u noveli na unutrašnjem majstorovu proživljavanju. Iako pokušava sam sebe zavarati, bolesni majstor sve jasnije uviđa da je Lojz neiskren, da samo čeka njegovu smrt.

Upravo zbog toga majstor ne može završiti svoj nadgrobni spomenik kojim bi izrazio sebe kao umjetnika – umjesto izraza lica koji je želio dobiti (tuga, sna-ga anđela), anđeo na spomeniku imao je glupavu, prijetvorno Lojzekovo lice.

Anđeo je priča o klesaru Albertu Knezu, knezu među klesarskim obrtnicima, majstoru kojega su i neki kipari smatrali umjetnikom. Istovremeno, to je novela koja se bavi temom života kao ironije: majstor smatra da je pomogao malome Lojzu, a Lojz ga se, kao odrastao čovjek, samo želio što prije riješiti.

Time majstrov život postaje bezvrijedan, a Lojzek postaje osoba koja mu to daje na znanje, osoba koja naslijedi njegov posjed, ali i njegov život (majstorova supruga Frida).

Ironičan smisao novele Lojze je pravolice anđela (nadgrobno spomenika majstoru) – sve je privid, stvarna je samo sebičnost.

Još jedno zvonce s groblja; ovo je danas valjda posljednje, već pada sumrak. A onaj kome zvoni već je u kutiji kao lutka, kao da ga šalju na dar nekom ludaku što pravi kolekcije tih strašnih igračaka.

(Ranko Marinković)

Pripovjedna proza

Novele

- Pod balkonima • Ruke (1953.) • Poniženje Sokrata

Romani

- Kiklop • Zajednička kupka • Never more

Drame

- Albatros • Glorija
- Politeia ili Inspektorove spletke • Pustinja

Kazališne kritike i eseji

- Geste i grimase • Nevesele oči klauna

Ruke
novelistička
zbirka

U prvom izdanju objavljene su još tri novele (Mrtve duše i U znaku vage – kasnije uklopljene u roman Kiklop te Karneval – prebačena u zbirku Poniženje Sokrata), a u konačnu autorsku redakciju zbirke uklopljena je uvodna nova Samotni život tvoj.

Samotni život tvoj

Suknja
Prah
Anđeo
Koštane zvijezde
Benito Floda von Reltih
Ruke
Zagrljav

...

S dopuštenjem lijeve riječi niže desna i mrlja se širi a sparno je ljeto: fratić hoda Issom a mladost objesna u prašinu baca sve što nam je sveto, a i što bi drugo: podsmješljiva usta (kad nam glas ostari i snaga kad susta) upravljal će svijetom ko posljednjom slamkom: Što smo mi životu – što nismo, šjor Ranko? ...

Jakša Fiamengo, Zavičajna pjesma (Ranku Marinkoviću, Melkioru viškom)

RUKE

U noveli su dijelovi tijela antropomorfizirani (ruke, noge, obraz), a sve je uklopljeno u stvaran kontekst (Drugi svjetski rat).

s
m
i
j
e
h
n
a
p
s
u
r
d
o
m

Uvodni dio: pripovjedač gleda ispred sebe (čovjeka čije su) ruke prebačene na leđa, iznad zadnjice, kako se odmaraju jedna u drugoj. Ljeva se mazi u naruču desne, spretnije, snažnije, pametnije, ozbiljnije.

Središnji dio: pripovjedač prati razgovor, a kasnije i svađu Lijeve i Desne.

Ljeva

- raspjevana, emotivna
- ne zna pisati i čitati, ali zna držati knjigu
- ne vjeruje riječima: one prevare čovjeka, čovjek često kaže ono što ne misli (Riječi su maska.)
- nije izgubila vezu s prirodom

Ljeva ide za intuicijom, pokretom, naslućenim, a ne izgovorenim.

- prolazak Djevojčice i Dječaka, Dječakova drskost (pljuvanje), okrutnost Desne (udara Dječaka), dolazak Oca

Završni dio – incident na ulici

Desna

- ozbiljna, razumna
- zna pisati (iako ne zna čitati), zna litiati knjigu ...
- vjeruje riječima
- vodi konverzaciju, nastupa, širi horizonte
- postavila se između čovjeka i prirode
- pazi da netko ne uvrijedi čast
- potpisuje smrtnе presude

Desna je racionalna: ona radi, čini i djeluje.

- ruke se ujedinjuju tijekom fizičkoga sukoba s Ocem

- Pad: Dvije okrvavljenje ruke na asfaltu.
- Pomirenje i zajednički odlazak: A Obraz tada pljune u njih, da bi ih oprao od blata i krvi.

- Tematska riječ: čast (Kada joj je povrijeđena čast, Desna djeluje – potpisuje smrtnu presudu, udara ...)

- Metafora »okrvavljenje ruke« ovdje dobiva doslovno značenje.

• No koliko god duh bio dominantan i inventivan u svojim dovijanjima, ipak se obraća ruci da za njega radi.

(Ranko Marinković, Traktat o ruci)